

TRƯỜNG TIỂU HỌC NGUYỄN THỊ BẢY

BIỆN PHÁP

GIÚP HỌC SINH LỚP 5 THỰC HIỆN TỐT CÁC
PHÉP TÍNH CỘNG, TRỪ SỐ THẬP PHÂN

Giáo viên : Doãn Thị Hạnh Trinh

NỘI DUNG

➔ I. Lí do chọn biện pháp

➔ II. Thực trạng

➔ III. Biện pháp thực hiện

➔ IV. Kết quả

➔ V. Kết luận

I. LÝ DO CHỌN BIỆN PHÁP

Bậc tiểu học xác định là bậc học nền tảng, thế nên nền tảng vững chắc thì hiệu quả đào tạo các bậc học trên mới đạt yêu cầu. Muốn xây được nền vững chắc thì người giáo viên phải ý thức bồi dưỡng kiến thức cơ bản đạt chuẩn cho từng môn học quy định trong chương trình, trong đó môn Toán đòi hỏi kiến thức cơ bản phải đạt chuẩn rất cao, nhất là đối với các phép toán với số thập phân.

I. LÝ DO CHỌN BIỆN PHÁP

Đối với mạch kiến thức số học ở toán 5 thì mảng kiến thức về số thập phân là trọng tâm, là cốt lõi. Trong các phép tính về số thập phân thì mảng cộng, trừ hai số thập phân là bài học đầu tiên nên giáo viên cần giúp học sinh hiểu đúng, làm đúng để các em làm tốt các bài toán liên quan về cộng, trừ số thập phân cho những bài học tiếp theo.

Qua thực tế giảng giảng dạy về cộng trừ số thập phân tôi thường phát hiện học sinh hay sai sót như đặt tính sai; tính sai và quên đánh dấu phẩy khi thực hiện...

I. LÝ DO CHỌN BIỆN PHÁP

Từ những vấn đề trên tôi chọn biện pháp:
Giúp học sinh lớp 5 thực hiện tốt các phép tính cộng, trừ số thập phân.

II. THỰC TRẠNG

1. Thuận lợi

- Nhà trường đã cung cấp đầy đủ các loại sách cho giáo viên nghiên cứu và thực hiện.
- Nhà trường cung cấp trang thiết bị, một số đồ dùng thiết cho giáo viên phục vụ giảng dạy.
- Có cơ sở vật chất: bàn ghế phù hợp, phòng học thuận lợi cho giáo viên tổ chức các hoạt động dạy và học.
- Hằng tháng nhà trường, tổ chuyên môn

II. THỰC TRẠNG

1. Thuận lợi

có tổ chức sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học để giáo viên trao đổi học hỏi lẫn nhau.

II. THỰC TRẠNG

2-Khó khăn:

- Đặc điểm của học sinh tiểu học là hiểu và ghi nhớ máy móc nên trước một bài bất kì các em thường đặt bút làm ngay nên nhiều khi dẫn đến những sai sót không đáng có.

- Ở lứa tuổi các em thường chóng nhớ nhưng nhanh quên, do đó sau khi học kiến thức mới luyện tập ngay thì đa số các em làm được nhưng sau một thời gian ngắn kiểm tra lại thì hình như các em đã quên.

II. THỰC TRẠNG

2-Khó khăn:

Cụ thể trong năm học này đối với học sinh lớp 5C mà tôi giảng dạy, sau khi học sinh học xong bài Phép cộng số thập phân (tiết 1+2). Qua chấm bài trong vở tôi thấy các em sai sót rất nhiều.

Những sai sót chủ yếu:

- Về đặt tính
- Về thực hiện phép tính
- Viết dấu phẩy. . .

II. THỰC TRẠNG

2-Khó khăn:

- Từ đó tôi ra đề kiểm tra để khảo sát cho học sinh như sau:

Bài 1: Đặt tính rồi tính (4đ)

$$7,635 + 6,249$$

$$23,58 + 5,271$$

$$5 \quad 25,9 + 13,84$$

$$7,6 + 1,51$$

Bài 2: Đặt tính rồi tính (4đ)

$$21,4 + 6$$

$$9 + 3,5$$

$$4,61 + 8$$

$$56 + 3,7$$

II. THỰC TRẠNG

2-Khó khăn:

Bài 3: (2đ) Một tấm vải có chiều rộng 10,2 m, chiều dài hơn chiều rộng 5,92 m. Hỏi tấm vải dài bao nhiêu mét ?

Thống kê kết quả chấm bài của học sinh tại lớp như sau:

TSHS	Điểm dưới 5	Tỉ lệ	Điểm 5 - 6	Tỉ lệ	Điểm 7 - 8	Tỉ lệ	Điểm 9 - 10	Tỉ lệ
32	15	46,9 %	8	25 %	5	15,6 %	4	12,5 %

II. THỰC TRẠNG

2-Khó khăn:

Từ những nguyên nhân và kết quả nêu trên tôi nghiên cứu và tìm ra biện pháp khắc phục để việc dạy học sinh thực hiện cộng, trừ hai (hay nhiều số thập phân) đạt hiệu quả cao nhất.

III- BIỆN PHÁP THỰC HIỆN

→ Tìm hiểu những nguyên nhân học sinh mắc sai sót khi cộng, trừ số thập phân

→ Cách khắc phục lỗi sai của học sinh khi thực hiện cộng, trừ số thập phân

→ Dạy học sinh nắm được các tính chất của phép cộng, trừ số thập phân

→ Xây dựng nề nếp học tập

III. BIỆN PHÁP THỰC HIỆN

Biện pháp 1: Tìm hiểu những nguyên nhân học sinh mắc sai sót khi thực hiện phép cộng, trừ số thập phân.

*Phép cộng số thập phân thực hiện theo 3 bước:

- Viết các chữ số cùng hàng thẳng cột với nhau
- Thực hiện phép cộng như cộng 2 số tự nhiên
- Viết dấu phẩy ở tổng thẳng cột với dấu phẩy của 2 số hạng

*Phép trừ số thập phân thực hiện theo 3 bước:

- Viết số trừ dưới số bị trừ sao cho các chữ số cùng hàng thẳng cột với nhau

- Thực hiện phép trừ như trừ 2 số tự nhiên

- Viết dấu phẩy ở hiệu thẳng cột với dấu phẩy của 2 số bị trừ và số trừ

BƯỚC 1: Đặt tính

1-Cộng, trừ số thập phân với số thập phân

Ví dụ : $32,45 + 1,3$

Đặt tính đúng:

$$\begin{array}{r} 32,45 \\ + 1,3 \\ \hline \end{array}$$
 (Các chữ số cùng hàng thẳng cột với nhau)

HS thường đặt sai, chẳng hạn:

$$\begin{array}{r} 32,45 \\ + 1,3 \\ \hline \end{array}$$
 (Các chữ số cùng hàng không thẳng cột với nhau do thói quen từ cộng số tự nhiên)

Hoặc
$$\begin{array}{r} 32,45 \\ + 1,3 \\ \hline \end{array}$$
 (Các chữ số cùng hàng không thẳng cột với nhau)

Ví dụ : 45,6 - 6,38

Đặt tính đúng

$$\begin{array}{r} 45,6 \\ - \underline{6,38} \end{array}$$
 (Các chữ số cùng hàng thẳng cột với nhau)

HS thường đặt sai, chẳng hạn:

$$\begin{array}{r} 45,6 \\ - \underline{6,38} \end{array}$$
 (Các chữ số cùng hàng không thẳng cột với nhau)

Nguyên nhân:

- Do thói quen từ phép cộng, trừ số tự nhiên nên khi các em đặt phép tính (thường viết các chữ số tận cùng bên phải thẳng cột với nhau)
- Do không nắm kĩ cấu tạo của số thập phân (gồm phần nguyên và phần thập phân), hàng của số thập phân
- Do các em ghi nhớ máy móc
- Do 1 số học sinh học lâu nhớ mau quên
- Do 1 số em thiếu cẩn thận khi làm bài (cứ đặt bút là viết và làm xong không kiểm tra lại)

2-Cộng, trừ số thập phân với số tự nhiên

Ví dụ : $12,29 + 22$

Đặt tính đúng :
$$\begin{array}{r} 12,29 \\ + 22 \\ \hline \end{array}$$
 (các chữ số cùng 1 hàng của số tự nhiên và số thập phân thẳng cột với nhau)

HS đặt sai, chẳng hạn:
$$\begin{array}{r} 12,29 \\ + 22 \\ \hline \end{array}$$
 (Các chữ số cùng 1 hàng không thẳng cột với nhau)

Ví dụ : 34 - 6,38

Đặt tính đúng:

34

 6,38 (Các chữ số cùng 1 hàng
thẳng cột với nhau)

Đặt tính sai, chẳng hạn:

34

 6,38 (Các chữ số cùng 1 hàng
không thẳng cột với nhau)

Nguyên nhân:

- Do nhầm lẫn hàng của số tự nhiên và hàng của số thập phân
- Chưa hiểu được số tự nhiên chính là phần nguyên của số thập phân mà có phần thập phân bằng 0

BUỚC 2: Thực hiện phép tính

Trường hợp 1:

$$\begin{array}{r} 32,4 \\ + 3,75 \\ \hline 36,15 \end{array} \quad (\text{tính đúng})$$

$$\begin{array}{r} 32,4 \\ + 3,75 \\ \hline 35,115 \end{array} \quad (\text{tính sai vì cộng không nhớ từ}$$

hàng phần mười của phần thập phân sang hàng đơn vị của phần nguyên)

Trường hợp 2:

$$\begin{array}{r} 32,4 \\ - 8,76 \\ \hline 23,64 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 32,4\mathbf{0} \\ - 8,76 \\ \hline 23,64 \end{array}$$

(tính đúng - coi $32,4 = 32,4\mathbf{0}$)

$$\begin{array}{r} 32,4 \\ - 8,76 \\ \hline 23,76 \end{array}$$

(sai do hạ số 6 - không coi $32,4 = 32,4\mathbf{0}$)

+ Lưu ý cho HS : Khi thực hiện phép trừ nếu SBT mà bị khuyết ở PTP thì phải xem chữ số ở hàng bị khuyết bằng 0

BƯỚC 3: Viết dấu phẩy ở tổng hoặc hiệu

32,4

- 8,76

23 64 (sai vì tính đúng nhưng quên viết dấu phẩy ở hiệu)

15,6

+ 4,52

20 12 (sai vì tính đúng nhưng quên viết dấu phẩy ở tổng)

*** Đây là sai sót phổ biến của học sinh (hoặc viết dấu phẩy lệch hàng)**

Biện pháp 2: Cách khắc phục lỗi sai của học sinh khi thực hiện cộng, trừ số thập phân.

Từ những nguyên nhân sai ở trên về thực hiện phép cộng, trừ số thập phân, ở tiết học đầu tiên giáo viên phải nhấn mạnh cho học sinh:

- Đặt tính các chữ số cùng 1 hàng phải thẳng cột với nhau
- Khi cộng, trừ số thập phân với số tự nhiên các chữ số cùng hàng cũng phải thẳng cột với nhau (giáo viên cho học sinh nhắc lại hàng của số tự nhiên, vì nhiều em quên nhất là học sinh chậm tiến)

- Thực hiện cộng, trừ như cộng trừ 2 số tự nhiên (chú ý cộng trừ có nhớ)
- Phải nhớ viết dấu phẩy ở tổng hoặc hiệu
- Khi thực hiện xong phải kiểm tra lại

Trong những tiết luyện tập chung, khi luyện tập, giáo viên cho học sinh nhắc lại từng bước thực hiện và nhắc nhở học sinh qua mỗi phép tính, qua mỗi bài tập, việc lặp đi lặp lại nhiều lần học sinh sẽ ghi nhớ lâu hơn.

Khi các em mắc lỗi sai giáo viên phải cho các bạn trong lớp tìm nguyên nhân vì sao sai để các em cùng nhau rút kinh nghiệm.

Hoặc qua các hình thức trò chơi học tập giáo viên tổ chức cho học sinh thực hiện dạng bài tập như sau:

Em hãy điền Đ(đúng) , S(sai) vào ô trống)

$$\begin{array}{r} 32,4 \\ + 8,76 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 32,4 \\ - 8,76 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 32,4 \\ - 8,76 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 32,4 \\ - 8,76 \\ \hline 23,76 \end{array} \quad \begin{array}{r} 32,40 \\ - 8,76 \\ \hline 23,64 \end{array} \quad \begin{array}{r} 32,4 \\ + 8,76 \\ \hline 41\ 16 \end{array}$$

Học sinh chỉ ra nguyên nhân sai từ đó rút kinh nghiệm cho mình.

Biện pháp 3: Dạy học sinh nắm được các tính chất của phép cộng, trừ số thập phân

Ở chương trình Toán lớp 5 năm 2006 SGK có đề cập đến các tính chất của phép cộng, trừ các số thập phân. Nhưng sách Toán năm 2018 thì không có đề cập mà chỉ thể hiện qua bài tập, nên trong quá trình giảng dạy giáo viên tự rút ra các tính chất thông qua các bài tập sách giáo khoa để học sinh nắm bắt vận dụng vào làm bài - nhất là các bài tập tính nhanh - tính thuận tiện hay tính bằng nhiều cách khác nhau. (qua đó tính nhẩm nhanh cộng, trừ số thập phân)

1-Tính chất cộng, trừ với 0:

$a + 0 = 0 + a = a$ (số nào cộng 0 bằng chính số đó)

$a - 0 = a$ (1 số trừ đi 0 bằng chính số đó)

-Tính chất giao hoán: khi đổi chỗ các số hạng trong một tổng thì tổng sẽ không thay đổi

$$\mathbf{a + b = b + a}$$

- Có thể vận dụng tính chất giao hoán này để thử lại

2-Tính chất kết hợp:

$$\mathbf{a + b + c = (a + b) + c = a + (b + c)}$$

- Dùng tính chất giao hoán và kết hợp để tính bằng cách thuận tiện

Ví dụ: $20,6 + 8,46 + 1,54 = 20,6 + (8,46 + 1,54)$
 $= 20,6 + 10$
 $= 30,6.$

$$4,8 + 0,73 + 3,2 = (4,8 + 3,2) + 0,73$$
$$= 8 + 0,73$$
$$= 8,73.$$

3- Tính chất một số trừ đi một tổng:

$$\mathbf{a - (b + c) = a - b - c}$$

- Dùng tính chất này để tính bằng cách tính thuận tiện

$$\begin{aligned} \text{Ví dụ: } 12,4 - 8,2 - 1,8 &= 12,4 - (8,2 + 1,8) \\ &= 12,4 - 10 = 2,4 \end{aligned}$$

*Vậy thông qua các bài tập, giáo viên giúp học sinh hiểu được các phép tính cộng, trừ số thập phân cũng có các tính chất giống như các phép tính cộng, trừ số tự nhiên và phân số.

Biện pháp 4: Xây dựng nề nếp học tập

1. Xây dựng nhóm học tập:

- Căn cứ vào kiểm tra chất lượng phân loại trình độ học sinh
- Chia lớp thành các nhóm học tập

Bầu ra nhóm trưởng học lực tốt nhất để kiểm tra việc thực hiện các bài tập thực hành rèn các phép tính cơ bản do mình ra đề (các bài tập đưa ra theo qui luật từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp, từ

cộng, trừ số tự nhiên đến số thập phân. Các em được nhận bài vào cuối buổi học hôm trước và chữa bài vào sáng hôm sau.

Trao cờ thi đua cho các nhóm có tiến bộ

Lớp: 5C
Số: 32
Trang: 0

Thứ hai ngày 12 tháng 11 năm 2024

Bài 10 Cách ngôn: Máu chảy ruột mềm

5 ĐIỀU
BÁC HỒ DẠY

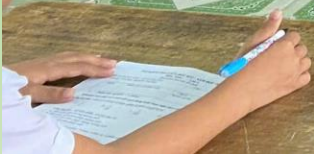
- 1. Yêu Tổ quốc, yêu đồng bào.
- 2. Học tập tốt, lao động tốt.
- 3. Đoàn kết tốt, kỷ luật tốt.
- 4. Giữ gìn vệ sinh thật tốt.
- 5. Khiêm tốn, thật thà, dũng cảm.

ĐỜI ĐỜI NHỚ ƠN CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VĨ ĐẠI!

hay không; dân tộc Việt Nam
có bước tới đài vinh quang để
sánh vai với các cường quốc
năm châu được hay không,
chính là nhờ một phần lớn ở
công học tập của các em."
Hồ Chí Minh

Lớp: 5C
Số: 32
Tiếng: 0

Chủ bài: ngày 12 tháng 11 năm 2024
Tuần 10 Cánh ngon: Màu chảy ruột mềm

2. Xây dựng đôi bạn cùng tiến

- Phân em có học lực tốt ngồi với em có học lực yếu hơn
- 2 em cùng nhóm kiểm tra việc chuẩn bị của đôi bạn
 - Báo cáo tình hình học tập với cô giáo thường xuyên
 - Trao cờ thi đua cho đôi bạn

3 Sắp xếp chỗ ngồi

- Học sinh tiếp thu chậm ngồi với học sinh tiếp thu nhanh
- Học sinh cầu thả ngồi với học sinh cẩn thận.
- Học sinh hay nói chuyện ít tập trung ngồi với học sinh ngoan ngoãn và thường ngồi bàn đầu.

IV. KẾT QUẢ:

Sau khi các em học xong các nội dung kiến thức về cộng, trừ số thập phân, tôi cho các em làm đề kiểm tra, dạng đề tương tự như khảo sát lần 1 (thêm phép trừ số thập phân) thì kết quả thu được của học sinh như sau:

TSHS	Điểm dưới 5	Tỉ lệ	Điểm 5 - 6	Tỉ lệ	Điểm 7 - 8	Tỉ lệ	Điểm 9 - 10	Tỉ lệ
32	1	3,1 %	5	15,6 %	15	46,9 %	11	34,4 %

IV. KẾT QUẢ:

Nhìn vào bảng thông kê cùng với mức độ kiến thức như nhau ở cùng số lượng học sinh trong lớp, nhưng chất lượng đã được tăng dần, học sinh đã khắc phục những sai sót của mình, biết cẩn thận hơn khi làm bài thực hiện đúng theo qui tắc đã học để tính toán 1 cách linh hoạt.

V. KẾT LUẬN:

Để nâng cao hiệu quả khi dạy học toán nói chung và dạy học cộng, trừ hai số thập phân trong chương trình Toán lớp 5 nói riêng thì giáo viên cần lưu ý:

Phải chuẩn bị bài tốt trước khi đến lớp.

Phải nắm vững nội dung, mục tiêu, yêu cầu bài học và cần phải xác định rõ trọng tâm của bài học.

Nắm vững các đối tượng học sinh trong lớp để có kế hoạch giảng dạy phù hợp.

V. KẾT LUẬN:

Xây dựng kế hoạch dạy học một cách khoa học và sáng tạo. Đây là một trong những khâu cực kì quan trọng trong giảng dạy.

Giáo viên phải biết vận dụng linh hoạt các hình thức học tập theo định hướng đổi mới phương pháp dạy học toán.

Giáo viên cần phải chú ý đến ngôn ngữ diễn đạt của mình để thể hiện được rõ trọng tâm của bài dạy.

Cần phải tạo không khí thoải mái trong giờ học.

V. KẾT LUẬN:

Biết vận dụng vốn hiểu biết của học sinh để khai thác bài được tốt.

Ông bà ta có câu: Sai một li, đi một dặm. Do đó tính toán cẩn thận là vô cùng cần thiết trong học tập cũng như vận dụng vào cuộc sống của các em sau này .

V. KẾT LUẬN

Trên đây là một số biện pháp giúp học sinh lớp 5 thực hiện tốt các phép tính cộng trừ số thập phân mà tôi đã nghiên cứu và thực hiện tại lớp 5C năm học 2024-2025. Biện pháp không tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong quý thầy cô đóng góp ý kiến để nội dung hoàn thiện hơn và nhân rộng thực hiện trong khối 5 vào những năm học tiếp theo.

XIN CHÂN THÀNH CẢM ƠN

ALWAYS ON MY MIND

